מתני׳ [א]אחד קדשים כשרין ואחד קדשים פסולין שהיה פסולן בקודש והקריבן בחוץ חייב [ב]המעלה כזית מן העולה [א] ומן האימורין בחוץ חייב: **גמ׳** [ג]ת"ר [1]אשר יעלה עולה או זבח [ב] אין לי אלא עולה מנין [ד]לרבות אימורי אשם ואימורי חטאת ואימורי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ת"ל זבח [ג] מנין [ה]לרבות הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח [ד] והמנסך שלשת לוגין יין ושלשת לוגין מים ת"ל [2]ואל פתח אהל מועד לא יביאנו כל הבא לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ואין לי אלא קדשים כשרים מנין לרבות פסולין [ה]כגון הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו והניתנין למטה שנתנן למעלה והניתנין למעלה שנתנן למטה והניתנין בחוץ שנתנן בפנים והניתנין בפנים שנתנן בחוץ ופסח וחטאת שנתנן [ה] שלא לשמן מנין ת"ל [2]לא יביאנו לעשות [ו]כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ: המעלה כזית מן העולה כו׳: עולה ואימוריה אין שלמים ואימוריהן לא תנינא להא דת"ר [ו]עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא בשלמא [ו] העלאת עולה דכליל אין שלמים לא אלא פיגול ונותר וטמא [ז] מ"ט [ח] והא [ג]תנן [ז]כל הפגולין מצטרפין וכל הנותרין מצטרפין קשיא פיגול אפיגול קשיא נותר אנותר פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול נותר אנותר לא קשיא כאן בנותר כאן בשניתותרו [ט] עד שלא נזרק הדם ומני רבי יהושע היא [ד]דתניא ר׳ יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר בהן [י] כזית בשר

מתני׳ ואחד קדשים פסולין שהיה פסולן בקדש. הואיל ונכנס אם עלו לא ירדו מתקבל בפנים קרינא ביה וחייבין עליהן בחוץ כדיליף בגמ׳: **המעלה כזית מן העולה ומאימוריה.** חצי זית מזה וחצי זית מזה חייב דכולה כליל: **גמ׳** ואימורי קדשי קדשים. כבשי עצרת: **הלבונה.** של מנחת נדבה: **ומנחת כהנים.** שהיא כליל וראויה להעלאה כקומץ [יא] מנחת ישראל אבל שירי מנחת ישראל אינו חייב על העלאתם: **מנחת כהן משיח.** עשירית האיפה שהוא מביא בכל יום: **ושלשה לוגין יין.** שהוא פחות שבנסכים: **ושלשה לוגין מים.** בחג קאמר ובמוקדשין [יב] לחג שאין העלאת חוץ נוהגת בחולין: **מנין לרבות פסולין.** הנך דאם עלו לא ירדו דלא מתרבו מלא יביאנו דהא אינם ראוין להביא לכתחילה: **ת"ל לעשות.** משמע הראוין לעשות [יג] אפילו אינו ראוי לבא מחוץ לפנים. והני נמי כיון דאם עלו לא ירדו וכהן זקוק להפך בהם בצינורא [יד] או להעלותן מראש המזבח למערכה ראוין ליעשות קרינא ביה: **שלמים לא.** אין בשרן מצטרף עם אימוריהן לכזית העלאת [טו] חוץ משום דבשר שלמים לאו בר הקטרה הוא ולא קרינא ביה אל פתח אהל מועד לא יביאנו: **ולחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא.** קא ס"ד באוכל כזית בשר ואימורין מעולת פיגול או נותר או בטומאת הגוף אכלו: **מאי טעמא.** לא מצטרף נמי בשר שלמים עם אימוריו לפיגול ונותר וטמא הא בין בבשר בין באימורין שייך פיגול נותר וטמא כדאמר בפ׳ בית שמאי (לעיל דף מג.) דכל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול והרי הדם מתיר את הבשר לאדם ואת האימורין למזבח ותנן נמי התם (מה:) דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול כגון הקומץ והלבונה והקטרת שאין להם מתירין אלא הם עצמן מתירין חייבין עליהן משום נותר ומשום טמא וכל שכן אימורין שהפיגול נוהג בהן ומקראי ילפינן להו: **כל הפיגולין מצטרפין.** משנה היא במעילה: **כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול.** הא דקתני מצטרפין באוכל פיגול קאמר ולהתחייב חטאת והא דקתני עולה אין שלמים לא במחשבת פיגול שאם שחט או זרק על מנת להקטיר חצי זית בשר עולה וחצי זית מאימורין חוץ לזמנו פיגל אבל בשלמים [טז] חישב לאכול או להקטיר חצי זית בשר וחצי זית אימורין לא פיגל שאין מחשבת אכילה בנקטרין ואין מחשבת הקטרה בנאכלין: **כאן בנותר כאן בשניתותרו עד שלא נזרק הדם.** הא דקתני מצטרפין באוכל נותר קאמר והא דקתני עולה אין שלמים לא בשניתותרו מאיבוד ושריפה כגון אבדו הבשר והאימורין קודם זריקה ונשתייר חצי זית מזה וחצי זית מזה בעולה דכולה כליל הויא זריקת דם זריקה דהא איכא אכילת מזבח וכר׳ יהושע דאמר בפרק טבול יום (לעיל דף קד.) אם אין בשר אין דם וכיון דזריקה היא (א) חייבין עליו משום נותר אם ניתותרו ואכל ממנו כדאמרן (לעיל מה:) דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול חייבין [יז] משום נותר כגון קומץ שהוא אכילת מזבח כעולה וכל שכן דברים שחייבין עליהן משום פיגול כגון בשר עולה אבל שלמים אין חצי זית מבשרן וחצי זית מאימוריהן מצטרפין להיות שיור לזרוק עליהם את הדם דלא אכילת אדם איכא ולא אכילת מזבח איכא וכיון דלא הויא זריקה אם זרק אין חייבין עליהן משום נותר וטמא דקי"ל (מנחות דף כה:) כל הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה ובפ׳ ב"ש (לעיל דף מה:) אתי נותר חילול מטומאה ובמס׳ מעילה (דף י:) לענין יוצא אמרינן [יח] לר"א דאמר אין זריקה מועלת ליוצא אין חייבין עליו משום נותר וטמא: **כל הזבחים.** בר מעולה: **אין** [יט] **זורק את הדם.** דלית ליה לר׳ יהושע (לעיל קד.) אם אין בשר אין דם מועשית עולותיך הבשר והדם (דברים יב) ובזבחים [כ] כתיב (שם) ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל הזקיקן הכתוב זה לזה:

לא ומוקי לה בניתותרו וכר׳ יהושע וקלת תימה קומץ ולבונה אמאי לא מימייב עלייהו בחוץ כשחסרו נהי דמיפסלי לכתחילה מ"מ מתקבלין הם בפנים דאם עלו לא ירדו דהוה ליה פסולו בקדש כשחסר בין קמיצה להקטרה ולמאן דחשיב במנחות פ׳ קמא (דף ט:) חסרון כבעל מום ניחא וי"ל דאפילו תמצא לומר דאם עלה לא ירד מ"מ סברא הוא למעוטיה מדכתיב אותו על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר כיון דלכתחילה לא יעלה [ו] וצריך לדקדק אי מהדרינן פוקעין דידהו ובפרק [כ] המזבח מקדש (לעיל דף פג:) איכא כמה קראי לרבן גמליאל מהיא העולה על מוקדה ולאידך מאשר תאכל האש ועוד דדרשינן לעיל (דף פו.) ועשית עולותיך הבשר והדם עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות משמע [כא] הא בשר דומיא דגידים ועצמות מהדרינן אפילו במקלא ותימה אי פליג עליה רבי יוסי: **ומנחת** כהנים ומנחת כהן משיח. הא דפלגינהו משום דמנחת כהנים באה עשרון ומנחת כהן משיח חצי עשרון ותימה דלא תני מנחת נסכים: **עולה** ואימורין מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהם משום פיגול נותר וטמא. במסכת מעילה פרק קדשי מזבח (דף טו:) תנן חמשה דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסלת והיין והשמן וששה בתודה דאיכא לחם ותימה לענין מאי קאמר אי לענין מעילה הא תנא ליה רישא (שם.) קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה כו׳ ועוד דתודה אין בה מעילה כי אם לאחר זריקה באימורין אבל בלחם לא ואי (לא יתחייב [כב]) בחוץ הא לא תני בשמעתין אלא עולה ואימורין אבל חמשה דברים לא דאף על גב דמיחייבי בחוץ כדדריש לעיל מקרא הני מילי בפני עצמן אבל איצטרופי לא ועוד דלא מיחייב בחוץ אלחם שבתודה ועוד חלב ויין היאך מצטרפין והא אין שיעורן שוה שזה בכזית וזה בשלשה לוגין ואי לענין לזרוק עליהן הדם הא אמר ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק ואי לענין מחשבת פיגול אין אכילה והקטרה מצטרפין ונראה דמיירי לענין אכילה דמיחייב האוכל משום פיגול נותר וטמא ואי מרישא דקתני קדשי מזבח מצטרפין הוה אמינא במין אחד קמ"ל אפילו בכמה מינין ועוד תניהו למעוטי [כג] דאין דם חייבין עליו משום פיגול ועוד אשמעינן דחל פיגול אהנך דברים חמשה וששה וצריך לומר דאתיא כר"מ דתנן לעיל בפרק ב"ש (דף מג:) [ואלו] דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול מנחת נסכים והנסכים הבאין בפני עצמן דברי ר"מ וחכ"א אף הבאים עם הבהמה והקומץ זוטא (מנחות דף טו:) תנן נמי הזבח מפגל את הנסכים משקדש [כד] בכלי דברי ר"מ והא דחלב ויין מצטרפין אע"ג דחלב בכזית ומשקין ברביעית ה"מ בשתיה אבל דרך אכילה ששרה פתו ביין שיעורו בכזית וקלת תימה מאי איריא דנקט חמשה דברים בעולה הא בשלמים נמי מצטרפין לחייב משום פיגול ויש לומר דנקט עולה משום דאיירי נמי במעילה אף על גב דבתודה לא איירי במעילה:

כל הפיגולין מצטרפין. תימה דלא מייתי מרישא דקתני (מעילה טו.) קדשי מזבח מצטרפין לפיגול ויש לומר דהוה מוקמינן לה בעולה דהא תני נמי מעילה אבל הך משמע טפי: **וכל** הנותרות מצטרפין. תימה דלא תני כל הטומאות מצטרפין ויש לומר דהוה משמע אפילו שרץ ונבלה ובשר המת והנהו לא מצטרפין כדתנן התם (דף ח:):

או

עין משפט נר מצוה

כט א מיי׳ פי"ט מהל׳ מעשה"ק הלכה ז:
ל ב מיי׳ שם הלכה י:
לא גד מיי׳ שם הלכה ג:
לב ה מיי׳ שם הלכה ז:
לג ו מיי׳ שם הלכה ג:
לד ז מיי׳ פי"ח מהל׳ פסוה"מ הלכה יא:

תורה אור השלם

1. וְאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח ויקרא יז, ח
2. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: ויקרא יז, ט

מוסף רש"י

והלן. דם הלן (נדה מ:). שלן בשרה חוץ למזבח (לעיל כו:) והיוצא. בשר עולה שיצא והכניסה והעלה: ושנשחט חוץ לזמנו. על מנת לאוכלו חוץ לזמנו דהוי פגול: ושקבלו פסולין וזרקו את דמו. כגון בעל מום או זר פסולין, ולהכי נקט קבלו פסולין ולא נקט בשחטוהו פסולין, שהשחיטה כשרה בפסולין, כדתנן (לקמן לב.): כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה: והניתנין למעלה. מחוט הסיקרא, דקי"ל חטאת בהמה למעלה דכתיב בה קרנות, ועולה למטה: והניתנין בפנים. על המזבח הפנימי, כגון פר העלם דבר ופר כהן משיח: והפסח והחטאת. להכי נקט פסח וחטאת, דקי"ל כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרין חוץ מפסח וחטאת (זבחים ב.): עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ. דאי מקטיר כחצי זית בשר וכחצי זית מאימורין בחוץ, חייב עליהם משום מקטיר בחוץ, והקטרה בעינן בכזית כדכתיב ואשר יעלה, והאמרינן (לעיל קח:) בכפי אכילת הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח, והא אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית (מעילה טו:): שנשתייר בהן כזית בשר. דאיכא אכילת אדם (בכורות לט:):

מסורת הש"ס

א) ת"כ אחרי פי"ו ה"ג, ב) תוספ׳ מעילה פ"א הט"ו, ג) מעילה טו., ד) מנחות ט. כו. מעילה שם תוספתא דפסחים פ"ו ה"ג [פסחים עט. לעיל כה: בכורות לט:] תוספתא זבחים פ"ד ה"ב, ה) עי׳ יומא יב. שבועות יז: וברש"י, ו) לעיל לה., ז) עיין רש"ק ול"ק.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כאן בנותר וכו׳ דזריקה היא אצל עולה חייבין:

שינויי נוסחאות

א] מן העולה ומאימוריה בחוץ כצ"ל (ש"מ): ב] מיעוט או זבח ליתא בכתה"י ופרי"ד, וכן מתקן בש"מ: ג] בכתה"י וש"מ נוסף מנין לרבות את הדם ת"ל או זבח: ד] בכ"ל וכ׳ נוסף ומנחת נסכים. וכן בת"כ, ועי׳ תוס׳ שהניחו בתימה אמאי לא תני מנחת נסכים: ה] נ"ל ששחטן (ש"מ וצ"ק, וכ"ה בדוב כתה"י): ו] בדוב כתה"י יבד"ו העלאה. ז] נ"א בשלמא להעלותן בחוץ (כ"י צ): ז] בכתה"י (אלא כ"י ל) יבד"ו ליתא וטמא. ועי׳ תוס׳ בע"ב ד"ה כאן, וע׳ דק"ס אות ו ושם כתב שהגי׳ לפניו היא מנה"ו שסופיפה ע"פ רש"י: ח] מ"ט לא והא כצ"ל (ש"מ): ט] נ"א בשניתותרו לזרוק עליו את הדם ומני כו׳ (כ"י צ), וכ"ה במעילה טו ע"ב, ועי׳ תוס׳ כאן בע"ב (ש"מ): י] נ"ל מהן (ש"מ): יא] כה"י ול"ק בקומץ. וכ"ה בכ"י רש"י: יב] ובמוקדשין (כ"י ושמ"י): יג] לעשות אפילו אינן ראוין לבא (כ"י ש"מ): יד] נ"ל להעלות (כה"י ובש"מ): טו] בשלמים אם חישב (ש"מ): טז] חייבין עליהן משום (כתה"י וש"מ): יז] אמרינן גבי לר"א (ש"מ): יח] נ"ל אינו. [illegible] (ש"מ וצ"ק): יט] ובזבחים נמי כתיב (כה"י וש"מ): כ] בן דבפרק (צ"ק), [illegible]: כא] משמע הא דומיא דבשר [illegible] מהדרינן ותימה היכי פליג ר"י כצ"ל (כ"י ל) [illegible] (צ"ק): כב] נ"ל להתחייב בחוץ (צ"ק): כג] למעוטי דם דאין חייבין כצ"ל (אהה"י): כד] נ"ל משקדשו (צ"ק):